

"Bridging the Gaps"

– Hur överbryggar vi klyftan mellan forskning, offentlig debatt och politik inom migrations- och integrationsområdet?

Varför tas inte forskning tillvara bättre i migrations- och integrationspolitiken? Frågan har blivit alltmer angelägen att besvara i ljuset av ökad invandring och att invandringsfrågan fått större tyngd i politik och samhällsdebatt – samtidigt som etablerad kunskap ifrågasätts och forskningsresultat betecknas som "fake news" av populisterna. Många har sett en klyfta växa fram mellan migrationsdebatten och den politik som förs, å ena sidan, och den kunskap som faktiskt finns på området, å den andra. I en ny Delmi-antologi, beskrivs den här klyftan som fenomen, men också dess konsekvenser för både politik och medias rapportering om migration. Boken visar att det här inte är något exklusivt svenskt fenomen utan ger exempel från hela västvärlden på hur dessa klyftor mellan politik, debatt och forskning uppstått.

Bakgrund och syfte

Migrations- och integrationsfrågorna har kommit att bli vår tids kanske mest omdebatterade frågor, också globalt. Av olika skäl tycks "hårda fakta" och forskning spela en underordnad roll i såväl den offentliga debatten som i policyutformningen på området. Det har väckt en önskan om att få en mer fakta- och evidensbaserad debatt för att det politiska beslutsfattandet inte ska behöva lita sig mot anekdoter, eller rena missförstånd för den delen. Tanken är att fakta och expertis är något rationellt och transparent vars sanningshalt kan prövas. Mot detta

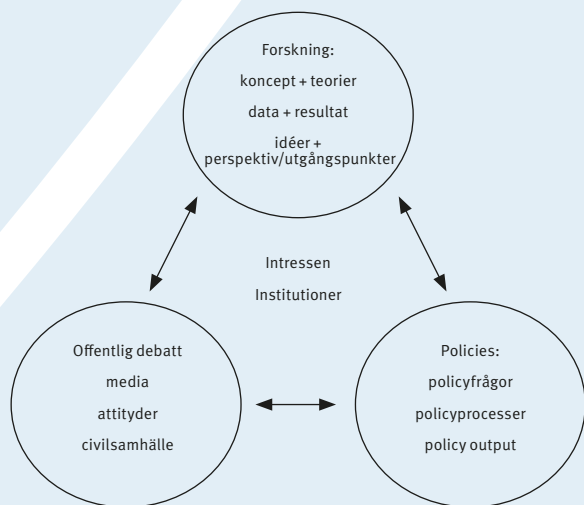
mobiliserar de populisterna som fundamentalt ifrågasätter "experter" och fakta.

Boken är utgiven av Oxford University Press och Martin Ruhs, Kristof Tamas och Joakim Palme är dess redaktörer. Här delar en rad forskare och experter från olika discipliner och länder med sig av sina erfarenheter kring, och perspektiv på; hur klyftan kan överbryggas: William Allen, Scott Blinder, Grete Brochmann, Elizabeth Collett, Howard Duncan, Han Entzinger, Monique Kremer, Katy Long, Philip Martin, Robert McNeil, Martin Ruhs, Peter Scholten, Kristof Tamas, Agnieszka Weinar och Klaus Zimmermann bidrar med kapitel.

Boken har tre syften: 1) Att bidra till att konceptualisera och klargöra hur relationerna mellan forskning, offentlig debatt och politik inom migrations- och integrationsområdet kan gestalta sig. 2) Att identifiera de faktorer som förklarar varför vissa initiativ att överbrygga klyftan blir framgångsrika när andra misslyckats. 3) Att identifiera effektiva strategier som kan brygga över klyftorna mellan forskning, debatt och politik på området.

Analytiskt ramverk

Figur 1. Relationer mellan forskning, offentlig debatt och politik.

Utifrån de relationer mellan forskning, debatt och politik, som illustreras i figur 1, kan man konstatera att de tre samhällsfenomenen kan påverka varandra i båda riktningarna. Forskning och expertis kan exempelvis påverka den debatt som förs på migrationsområdet på olika sätt, men forskningen påverkas i sin tur också av de debatter

som förs och de attityder som finns bland allmänheten. Inom respektive cirkel i figuren finns också utrymme för påverkan. Exempelvis är det sannolikt så att medias rapportering och den debatt som där förs bidrar till opinionsbildningen i migrations- och integrationsfrågor. Slutligen står det också klart att det finns indirekta samband: Forskning kan påverka politiken på området direkt, men det kan också ske en indirekt påverkan från forskningen via debatten, främst genom det offentliga samtalet och medias rapportering. Slutsatsen är att vi måste se till helheten om vi ska förstå hur klyftorna uppstår och hur vi kan överbrygga dem. Vi kan inte bara se till den direkta relationen mellan forskning och politik.

Resultat och slutsatser

Migration och integration är nära sammanlänkade med de klassiska politiska frågorna om samhällets organisering. Migration och integration sker alltså inte i ett vakuum utan påverkas av organiseringen av andra samhällsinstitutioner, som regelverken på arbetsmarknaden, utformningen av välfärdssystemen, civilrättsliga frågor etc. Hur ett samhälle är organiserat påverkar därmed vilka effekter migrationen får på olika grupper i samhället och vilken press som ett system kan utsättas för. Detta innebär att tillämpningen av forskningsresultat från ett land inte helt enkelt går att överföra till ett annat, eftersom de institutionella förutsättningarna ofta skiljer sig åt. Det betyder att migrationsdebatten aldrig handlar om bara migration, utan också om vilket samhälle som eftersträvas av de som deltar i det offentliga samtalet. Det ställer höga krav på forskningen så att resultaten inte styrs av vare sig ett trångsynt sektorstänkande eller enskilda forskares värderingar utan att detta är tydligt för dem som tar del av resultaten.

De politiska och institutionella sammanhangen skiljer sig alltså åt mellan de fallstudier av enskilda länder som presenteras i antologin. Det finns ändå anledning att fråga sig hur vi kan dra nytta av de goda exemplen från andra länder. En viktig insikt handlar om hur själva debatten förs. Om de som är verksamma inom politiken, forskningen eller journaliseringen lyckas skapa ett respektfullt samtal, som präglas av verklig dialog och att man öppet prövar sina egna och andras argument, skulle förutsättningen för en väl fungerande kunskapsförmedling öka.

Forskarsamhället förefaller ha en stor förbättringspotential, men det förutsätter att det i större utsträckning vänder sig utåt mot politik och debatt. Sannolikheten ökar att forskarna ställer policyrelevanta frågor om interaktionen med de andra samhällsfärderna är intensiv. Ju närmare man kommer hur olika policyinstrument ska användas och ju närmare man kommer faktiska beslutsfattare, desto större är också skälen att kräva medverkan från olika slags ”förmedlare” av kunskap i form av inte bara institut, kommittéer och tankesmedjor, utan också media. Det krävs dock att forskarnas oberoende, och därmed trovärdighet, tryggas i de här processerna. Dessutom behöver politiker och forskare likaväl som aktörer inom media diskutera metodologiska frågor för att öka medvetenheten om vilka frågor som faktiskt kan besvaras av forskningen.

Forskare behöver också få hjälp av de forskningspolitiska beslutsfattarna med att stärka incitamenten för att tillgängliggöra forskningsresultaten för en bredare allmänhet.

Media kan också spela en viktig roll genom att utgöra en slags neutral förmedlare av fakta som tillförs det offentliga samtalet – utan att de för den skull avhänder sig rollen som kritisk granskare av både forskare och politiker. Pluralism och politiskt oberoende i medielandskapet är naturligtvis en förutsättning för att det ska fungera.

I slutändan måste förstås politiker och beslutsfattare låta sig influeras av forskning och expertis i större utsträckning. Det förutsätter att man vågar utmana sina fördomar och önsketänkanden. Om man inte gör det kan man missa goda möjligheter till att genomföra reformer som skulle kunna främja migrationens välförhållande krafter och minska de risker som är förknippade med den.

Rekommendationer

Ett av antologins huvudbudskap är att om dialogen mellan forskare, beslutsfattare och media ska kunna stärkas är det viktigt att olika aktörer försöker förstå och acceptera logiken inom varandras respektive områden.

Migration behöver inte innebära fördelar för alla. Vissa intressen kan gynnas på andras bekostnad. Till detta kommer ofta konfliktskapande frågor kring kultur, identitet och säkerhet. I en tid då den offentliga debatten både är politiserad och polariserande måste den forskning som har i uppdrag att informera migrationspolitiken vara oberoende från den politiska makten, och dessutom uppfattas så. En förutsättning för det ska kunna uppnås är att forskningen tar sitt ansvar att identifiera både fördelar och nackdelar med migration och integration, såsom exempelvis kostnader. Här behöver man beakta alla de aktörer som påverkas. Det gäller migranterna själva men också befolkningarna i såväl mottagarländer som ursprungsländer.

I den politiska debatten riktas sökarljuset ofta efter enkla och snabba lösningar på komplicerade migrations- och integrationsproblem. Forskarna pekar i allmänhet hellre på komplexiteten i en fråga snarare än kommer med konkreta lösningar. Media letar generellt efter förenklingar. Lösningen på detta handlar om att hitta en gyllene medelväg. Av skäl som angivits ovan handlar det också om att

man måste försöka ta hänsyn till de omvärldsfaktorer som påverkar migrationen och integrationen; som organisering av arbetsmarknaden, trygghetssystemen och samhällets andra regelverk. Då handlar det såväl om att undvika för-
enklingar i debatten som att undvika politiska misslyckanden med de reformer man genomför på området.

Politiker har ett stort ansvar när de formulerar frågor riktade till forskarsamhället, också om de effekter och möjliga

avvägningar som en viss reform kan medföra, så att de faktiskt kan besvaras. Utöver att vända sig mot forskarsamhället för att få kunskap om en specifik fråga kan och bör politikerna också använda forskningen till att belysa större frågor om de beroenden som finns mellan migration och andra sakområden. Slutligen bör forskningen också ges utrymme att studera mer långsiktiga konsekvenser av både processer och politik inom migration och integration.

Martin Ruhs, Kristof Tamas och Joakim Palme
”Bridging the Gaps” – Linking Research to Public Debates and Policy-making
on Migration and Integration”

Delmi Policy Brief 2019:1

Hela rapporten finns tillgänglig på www.delmi.se

